

ZAWÓD: AKTOR FILMOWY

Grupa docelowa: Studenci kierunków filmoznawczych, filmowych i szkół aktorskich; aktorzy profesjonalni; aktorzy amatorzy; osoby zainteresowane tematem aktorstwa filmowego

Zawód aktora jest pełen różnorodnych wyzwań. Co więcej trudno właściwie wyznaczyć jakieś jednoznaczne ścieżki kariery, podążanie którymi będzie gwarantowało sukces i sławę. Każda aktorska historia jest nieco inna, dlatego w tym scenariuszu dotyczącym zawodu aktora filmowego skupimy się na historiach opowiadanych właśnie przez artystów występujących na małych i wielkich ekranach. Skąd czerpią inspirację? Jak przygotowują się do ról? Z kim lubią współpracować? – na te i inne pytania znajdziecie odpowiedź poniżej.

I. Motywacja i inspiracja

Co właściwie na temat swojej pracy myślą aktorzy? Benedict Cumberbatch określa aktorstwo jako skrajną wolność, jednak niepozbawioną wyzwań. Bycie aktorem to dla niego bycie obecnym, immersja, zanurzenie się w granej postaci. To doskonała praca dla osób, które nie lubią się powtarzać, nieustannie poszukują czegoś nowego, ale nie boją się też ryzyka.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak o aktorstwie opowiada Benedict Cumberbatch. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (00:00-02:30)]

Także Stellan Skarsgård uważa aktorstwo za wielkie wyzwanie, jednak dla niego jest ono niezwykle silnie związane ze strachem i obawą przed złymi decyzjami. Porównuje aktorstwo do skoków narciarskich – cały trud, trening i wysiłek jest potrzebny by osiągnąć kilka chwil lotu – absolutnej wolności, swobody i spełnienia.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak o aktorstwie opowiada Stellan Skarsgård. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (02:30-04:01)]

II. Przygotowywanie się do roli

Przygotowanie się do roli wymaga wiele wysiłku – czasem fizycznego (wynikającego z konieczności przekształcenia swojego ciała), a znacznie częściej psychicznego i emocjonalnego. Szczególnym wyzwaniem jest przygotowanie się do odegrania postaci kogoś, kto rzeczywiście istniał – taka sytuacja spotkała np. Davida Thewlisa, który w biograficznym filmie Luca Bessona „Lady” wcielił się w męża głównej bohaterki.

Materiał wideo: Posłuchaj, w jaki sposób David Thewlis przygotowywał się do tej roli. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (04:01-05:27)]

A co z improwizacją? Czy aby na pewno ta metoda nie wymaga od aktora żadnego przygotowania? Z tym mitem także rozprawia się David Thewlis, który w czasie swojej kariery (przede wszystkim podczas współpracy z reżyserem Mike’em

Leigh) zasłynął z improwizowanych występów. Improwizacja jest równie trudną pracą, co standardowe przygotowywanie się do roli – wymaga wielu godzin analiz scenariusza, długich rozmów z reżyserem i wielkiego skupienia.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak o swoich przygotowaniach do improwizacji na planie opowiada David Thewlis. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (05:27-07:22)]

Warto jednak zaznaczyć, że stopień przygotowania do scen improwizowanych zależy w bardzo dużym stopniu od osoby reżysera. Jak przyznaje David Thewlis, inaczej przygotowywał się do improwizowanych scen na planie Mike'a Leigh, a jeszcze inaczej w filmach jednego z najoryginalniejszych współczesnych reżyserów – Terrence'a Malika, który ma bardzo swobodne podejście do aktorskich wysiłków, a w realizowaniu swojej artystycznej wizji opiera się w znacznej mierze na intuicji i wrażliwości.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak o pracy na planie u Terrence'a Malika opowiada David Thewlis. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (07:22-08:27)]

III. Godzenie ról

Aktorzy nieustannie szukają nowych wyzwań – i to niekoniecznie aktorskich. Często decydują się sprawdzić się w nieco innej dziedzinie i podejmują pracę np. jako scenarzyści lub reżyserzy.

Josh Radnor – aktor znany przede wszystkim z roli w serialu „Jak poznałem waszą matkę” wyreżyserował już dwa filmy: „Sztuki wyzwolone” oraz „SzczęścieDziękujęProszęWięcej”. Pracę na planie filmowym porównuje do prób orkiestry – jako aktor jest jednym z muzyków, który musi wykazać się dyscypliną i talentem by całość odpowiednio zabrzmiała. Jednak jako reżyser jest już dyrygentem – mierzy się ze znacznie większym wyzwaniem, lecz równocześnie może odpowiednio układać wszystkie instrumenty zgodnie ze swoją wizją.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak o pracy reżysera opowiada Josh Radnor. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (08:27-09:37)]

Aktor Wentworth Miller, znany z roli w serialu „Skazany na śmierć” także zdecydował się spróbować się w innej funkcji – napisał scenariusz, na podstawie którego powstał film „Stoker”. Praca scenarzysty była u niego naturalnym przedłużeniem wykształcenia, bowiem skończył literaturę w Princeton. Pomysł na scenariusz nosił w sobie kilka lat, by wreszcie, po udziale w serii „Resident Evil” przelać go na papier.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak Wentworth Miller opowiada o swojej scenariuszowej przygodzie. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (09:37-11:21)]

Tymczasem aktor Benedict Cumberbatch zdecydował się na jeszcze inne wyzwanie – nie podjął pracy jako scenarzysta czy reżyser, lecz został producentem filmowym. Jak sam przyznaje, to zajęcie pozwoliło mu na poznanie filmu od zupełnie innej strony. Dzięki działalności producenckiej może poznać cały proces tworzenia filmu – od pomysłu, przez scenariusz, proces produkcji i postprodukcji, aż do gotowego dzieła.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak Benedict Cumberbatch opowiada o swojej działalności producenckiej. [ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (11:21-13:21)]

IV. Współpraca z reżyserem

Opierając się na trafnym porównaniu zaproponowanym przez Josha Radnora (plan filmowy – orkiestra), należy podkreślić że jednym z najważniejszych elementów pracy aktorskiej jest współpraca z reżyserem. Jest ona najczęściej starciem

z bardzo wyrazistą, artystyczną indywidualnością, która może zaowocować zarówno przyjaźnią jak i nieustannymi przepychankami.

Materiał wideo: Posłuchaj jako o współpracy z reżyserami oraz pracy na planie u Agnieszki Holland opowiada David Thewlis.

[ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (13:21-16:34)]

Bywa, że aktorzy związują się z reżyserami na wiele lat – grają w ich kolejnych produkcjach, dobrze się rozumieją, stają się wręcz twórczym duetem. Jednak początki takiej współpracy bywają trudne – zwłaszcza w przypadku szczególnie ekscentrycznych reżyserów jak Lars von Trier.

Materiał wideo: Posłuchaj, jak o swojej współpracy z reżyserem Larsem von Trierem opowiada jego stały aktorski współpracownik – Stellan Skarsgård.

[ZAWÓD: AKTOR FILMOWY (16:34-22:00)]